

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

17. Quænam Iudici vel partibus, pendente appellatione liceant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

In revocatione verò attentatorum, si notoria sint, non requiritur ordo iudiciarius, nec litis contestatione opus est, sed implorato iudicis officio mercenario proceditur de plano, cum sola citatione & causæ cognitione aliis solem-nibus omittis, *d. c. ult. sup. De ordine cognit. c. 1. Vs suspendens l. n. 6. Gaill. d. Observ. 146.* Quoties enim aliquid iudicis officio mercenario explicatur, non est opus libello, sed de plano proceditur *DD. ad rubr. D. De interrogat. actionibus.* Imò iudex ex officio parte non petente, & sic non jure actionis talia attentata revocare potest: quia per attentata plus iudex quam pars læditur, & lex prohibens lite pendente aliquid innovari, contemnitur, *Gail. d. loco.*

4. Rursus agenti interdicto potest objici exceptio excommunicationis, quia pro actore habetur, *c. Intelleximus sup. De iudicis, c. Cum inter c. ult. sup. de except.* non etiã petenti revocationem attentatorum, *Decius Cons. 200. col. fin. vers. Secundo.* Ratio est, quia ista petitio saltem in appellatione judiciali magis sapit naturam defensionis, quæ excommunicato permittitur, *d. c. Intelleximus & d. c. ult. De except.* quam actionis seu impetitionis, quæ excommunicato denegatur.

Dixi, saltem in appellatione judiciali, quia cum extrajudicialis appellatio, præsertim quæ à parte interponitur, non tam sit appellatio, quam provocatio ad causam, *c. Cum sit 5. vers. Si verò h. 1. & pro actione magis sit, l. qui appellat, 29. D. De iudicis.* verius videtur, quod in hujusmodi extrajudiciali appellatione petenti revocationem attentatorum obstat exceptio excommunicationis, quia illa verè agenti objicitur, non autem defendenti. Secus in ea, quæ à iudice interponitur, præsertim in mixta executione, quia cum sit quoque species defensionis, apparet verius exceptionem excommunicationis non posse morari attentati revocationem.

5. Denique interdictum unde vi non datur contra quemcumque, sed eum dumtaxat, qui vi deiecit, vel deieci mandavit, aut deiectionem, suo nomine factam, ratam habuit, *l. 1. D. De vi & vi armata, c. Cum ad sedem, c. Sapè sup. de restitut. spoliat.* Et ideo ne quidem datur adversus eum, ad quem res sine vitio spoliū pervenit, v. g. contra emptorem rei, ab alio per vim occupatæ: & quidem jure Civili indistinctè, jure autem

Canonico, si modò ad eum bonâ fide pervenerit, *d. c. Sapè.* At vero remedium attentatorum datur adversus quemcumque possessorem, sive bonâ fide sive malâ, sive scienter sive ignoranter, sive per partem, sive per iudicem res ad eum pervenerit, *c. Ex parte sup. de restitut.* Non quòd attentatum gravius sit, quàm spoliū, quippè cum spoliator sit prædo, qui vim vel publicam vel privatam committit, *l. 1. §. nequid autem, l. Si de fundo D. De vi & vi armata; & atrocitatem facti in se contineat, d. l. 1. §. interdictum;* nec verba sufficiant, *l. Si quis uxori §. neque D. De furtis;* attentatum verò sine ulla specie delicti fieri possit: sed quia qui attentat non solum adversarium lædit, sed & iudicem, & quidem magis offendit & legis prohibitioni resistit.

§. XVII.

Quænam iudici vel partibus, pendente appellatione, liceant.

1. Pendente appellatione licet non allegari allegare, &c.
2. Potest fieri innovatio contra tertium.
3. Quæque fieri poterant pendente causâ principali.
4. Similiter denunciare licet quem excommunicatum.
5. Si frivola sit appellatio, verò proceditur ad executionem sententiæ.
6. Pendente appellatione licet facere, quæ eandem promoveant.

POTIÒ tametsi regulare sit, pendente appellatione, nihil innovandum esse, plurima tamen tum iudicis, tum etiam partibus, pendente appellatione, permittuntur.

1. Nam in primis utrique parti licet non proposita proponere, & non probata probare, atque exceptiones opponere, modò tamen actionem & causam; coram iudice à quo propositam, respiciant, & ei connexa sint, *l. Per hanc Cod. de temporib. appellat.*

2. Secundo, potest innovatio fieri contra tertium, etiam super eadem re, si nihil interfit appellantis eam innovationem fieri, vel non fieri. Exempli gratia, si ex duobus reis debendi in solidum unus conventus & condemnatus appellaverit, non obstante ea appellatione, alius conveniri, & adversus eum iudex æquè

procedere potest, *l. Creditor in prin. D. Mandari*: quia res inter alios acta aliis non præjudicat, *c. Romana § in aliis h. t. in 6. Gaill. 1. Observat. 144.* Et sicut exceptio spoliis, ita & attentatorum alicui tertio opponi non potest, *Gloss. in d. l. Creditor in V. posse in fine* modò non habeat causam ab ipso spoliante vel attentante.

3. Tertio, ea attentari, & innovari possunt pendente appellatione, quæ poterant fieri & innovari pendente causâ principali: quale est, compelle litigantem ad cavendum, ut in *l. Postquam hæres § Imperator, 1. § ibi Bart. D. Vilegatorum § fideicommissorum nomine caveatur.* Hinc possessor, pendente appellatione, commodo fruitur possessionis, & rectè possessionem suam continuat, nemoque ob contradictionem vel appellationem alterius fructu possessionis suæ carere debet, Joan. Monachus, in *c. Cupientes n. 138. De elect. in 6.* Nec attentare dicitur, qui jus suum prosequitur, continuando scilicet possessionem suam, fructusque percipiendo, sed veteri jure uti, *c. 1. sup. Vi litæ pendente § c. Gaill. 1. Obs. 147.* Similiter patronus, cui competit jus præsentandi plures ad beneficium vacans, præsentato uno potest secundum præsentare, non obstante appellatione: quia ante appellationem licita ei erat hujusmodi præsentatio, nec debet hac facultate privari per appellationem prius præsentati.

Quarto, si debitor, qui appellavit, ex nova causa factus sit suspectus de fugâ, potest non obstante appellatione capi à creditore, etiam propriâ auctoritate.

4. Quintò, si appellatur à sententia excommunicationis vel alterius censuræ Ecclesiasticæ, veluti interdicti & suspensionis, jam lata, potest Judex à quo, non obstante appellatione, denunciare & publicare appellantem excommunicatum, ut ab aliis vitetur, *c. Pastoralis 53. §. verum. § ibi Abbas hoc sit.* & similiter declarare suspensum, interdictum: quia excommunicatio est censura medicinalis, tendens ad correctionem, sicut & aliæ censuræ, & in potestate est appellantis censuras hujusmodi evitare. Ideoque aliud esset dicendum, si infligerentur in pœnam, sicut infertur depositio, quæ proinde per appellationem suspenditur, *Scacia quæst. 3. art. 1. num. 77. §. seq.* Similiter Judex potest excommunicatum privare fructi-

bus sui beneficii & distributionibus, Abbas in *d. c. Pastoralis*: quia ex quo exemptus est à communione Ecclesiæ, non debet ex fructibus ejus alimentari.

Dixi, si appelleretur à sententia excommunicationis vel alterius censuræ Ecclesiasticæ, jam lata: quia si appelleretur à declaratoria, qua Judex declarat quem incidisse in sententiam excommunicationis, non potest, cā appellatione pendente, aliquid innovare: quia cum fieri possit, ut malè declarat, meritò permittitur ab hujusmodi declaratoria appellatio; sicut & permittitur extrajudicialis appellatio à sententia excommunicationis ferenda, tamquam à futuro gravamine; ita ut sententia excommunicationis postea lata, sit ipso jure nulla, *c. Dilecti h. t.* Pari modo potest Judex excommunicatum absolvere ab excommunicatione, non obstante appellatione adversæ partis, ne absolvatur; idque ne in excommunicatione decedat, *c. Qua fronte 16. h. t.*

5. Sextò, si appellatio sit manifestè frivola, potest Judex à quo, dummodò ei non detulerit, procedere ad executionem sententiæ suæ, *c. Cum appellationis 5. eod. in 6.* sicut & iis casibus omnibus, quibus de jure appellare non licet, *c. Non solum eod. in 6.* vel ubi statuta aut jura concedunt paratam executionem: nisi in casibus ejusmodi prohibitis appellans alleget justam aliquam causam, ob quam admitti debeat appellatio; *Glossa in d. c. Romana § si autem eod. in 6.* Similiter appellatio in possessione non retrahit executionem jure civili, *l. unica Cod. Si Dementanea possess. § c.* licet secus sit de jure Canonico, *Clemens. unica De sequestrat. possess. § c. Gloss. in c. Cum ad Sedem in V. interdictum sup. De restit. spoliar.* Sic quoque in factis notis appellatio non suspendit executionem: ideoque dicitur notoriè criminofum non esse audendum, *c. Proposuit 24. h. t.*

Septimò, si alicui mandatum sit, ut residet in loco beneficii sui, & is appellet, potest Judex, non obstante appellatione, committere vices ejus alteri, qui interim de fructibus beneficii alatur, *c. Pervenit 28. h. t.*

6. Denique, ut alia omittam, generaliter potest Judex à quo pendente appellatione omnia illa facere, quæ tendunt ad faciliorem & expeditiorem exitum causæ appellationis, dum-

modò se non immisceat appellacioni. Et idèd potest saltem in continenti taxare expensas, in quas condemnavit: quia tunc non dicitur innovare, nec propriè interlocui, sed declarare proaunciata. Similiter appellanti potest statuere certum terminum ad recipiendos apostolos; ita ut si intra assignatum terminum eos non receperit, appellatio efficiatur deserta, *Clement. Quamvis eod. tit.* vel ad iter arripendum ad Iudicem Superiorem, *d. c. Peruenis. 28. hoc tit.* vel ad se præsenandum coram Iudice, *c. Personas. 4. h. tit.* vel ad appellacionem prosequendam, *c. Ad hac. 2. h. t.* & sic de aliis similibus, quibus non præscribit legem Superiori, quod facere nequit.

Advertendum autem, quod licet in casu, quo de jure appellare non licet, attentata non revocentur, ex privilegio attentatorum, tamen revocari possunt per viam querelæ à superiori, *Masanta p. ult. sexta partis princ. actum 2. v. 117.*

§. XVIII.

De Recusationibus.

1. Recusatio legitima suspendit jurisdictionem iudicis.
2. Proponenda est ante omnem actum iudiciale.
3. Et quidem libello ac scripto.
4. Iure Canonico causa suspitionis in libello exprimenda.
4. 6. De causa suspitionis intra præfixum tempus cognoscunt arbitri.
7. Si negligenter vel despectarint, procedet Iudex recusatus.
8. Iure civili non est necesse exprimere causam suspitionis.
9. Iure Canonico tam Ordinarius, quam delegatus recusari potest.
10. Iure civili delegatus, non etiam ordinarius, recusatur.
11. Etiam Commissarii ad audiendos testes recusari possunt.

1. Sequitur de Recusationibus, quæ in multis conveniunt cum appellacionibus, & à pari fere procedunt: cum sicut per appellacionem, ita & per recusationem iudicis suspendatur ejus jurisdictio: nec possit in causa, in qua recusat, ad aliquem actum procedere, & si pro-

cesserit, processus sit nullus: nisi recusans post recusationem consenserit in Iudicem recusat, vel coram eo comparuerit nulla protestatione interjecta, quod velit sibi salvam manere suam recusationem. Videatur Vantius *De nullitatis huius Tit. De nullis ex defectu jurisdictionis ordinariæ n. 140.*

Recusatio legitima sit necesse est & legitime proposita, quia frivolam seu frustratoriam contemnere Iudex recusus potest, eaque contempta progredi adversus recusatam ulterius, ad exemplum frivolæ seu frustratorie appellacionis.

2. Cùm vero exceptio recusationis sit dilatoria, *c. Inter monasterium 20. vers. quas etiam tamquam dilatorias sup. De sent. & re iudicat. & DD. in l. Apertissimi Cod. De iudiciis, in c. Postremo 36 juncto c. Cum speciali 61. h. t.* & simul declinatoria fori; non solum ante litem contestatam, sed & ante omnem actum iudiciale proponi debet, ne aliàs reus in Iudicem consentire seu iudicium suscipere, vel suspitionis causam non curare videatur, *l. fin. Cod. De exceptionibus & d. l. Apertissimi: nisi fortè postmodum, id est, post aliam dilatoriam exceptionem, vel post litem contestationem, causa suspitionis supervenerit: quia quæ de novo emergunt, novo opus habeat remedio, l. De arate 11. §. ex causa 8. D. De interrogat. actionibus vel extiterit quidem ante, verum post litem contestationem demum in notitiam rei venerit, quia iusta ignorantia excusat, l. Qui in alterius D. De reg. juris: ideoque tunc post litem quoque contestatam objici potest, *c. Insinuante sup. De officio Iud. delegati.**

3. Proponenda recusatio Iudicis, non verbis, sed scripto, quia huiusmodi recusatio æquiparatur sententiæ interlocutorie, à qua in scripto appellari debet, *c. Cordi eod. in 6.* Ideoque libello opus est, qui Iudici exhibeatur, si is fuerit præsens. secus, si absens, *d. l. fin. Cod. De except.*

4. Sed & Iure Canonico causa suspitionis in libello recusatorio exprimenda est. Et tunc Iudex recusus subsistet, mandabitque utrique litigatorum, vel etiam coget, si opus sit, ut communi consensu eligant unum vel plures arbitros, & in dissensu singuli unum.

5. Qui quidem arbitri, recepto arbitrio, non cognoscent de causa principali, sed sus-